

עמ"ת 6015/18 - מיכאל גלמן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 6015-18 גלמן(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 328577/2018

בפני	כבוד השופט אלון אינפלד
עורר	מיכאל גלמן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד יפעת סיל
נגד	
משיבה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שי נצר

החלטה

ערר על החלטת בית משפט השלום לתעבורה באשדוד (כב' השופטת ר' שוורץ), מיום 26.07.2018, בה קיבלה את בקשת המשיבה והורתה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, למרות שהיה משוחרר בעת מתן ההחלטה.

רקע והליכים קודמים:

1. בליל שבת 20.07.2018, נעצר העורר בחשד לנהיגה בפסילה כאשר הוא תחת השפעת אלכוהול. במוצאי שבת, 21.07.2018, הובא להארכת מעצר בבית משפט השלום באשדוד בפני כב' השופט א' מאושר, סגן הנשיאה (מ"י 49017-07-18). לבקשה זו צורפה **הצהרת תובע**. נאמר כי החקירה הסתיימה ובכוונת המשיבה להגיש כתב אישום למחרת בבוקר עם בקשה למעצר עד תום ההליכים. בהצהרת התובע נאמר במפורש כי, לדעת התובעת, אין דרך לאיין המסוכנות אלא במעצר. הוסבר, כי העורר נתפס זו הפעם השלישית בעבירה של נהיגה בפסילה כאשר הוא מסרב לבצע בדיקת שכרות, ואף תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בגין אותן עבירות.
2. **בית המשפט** קבע שיש יסוד סביר לחשד וקבע: "אוכל להסכים כי קמה כנגד המשיב עילת מסוכנות, אך לטעמי, אין המדובר הוא במסוכנות ברף הגבוה, אשר לא ניתן להחליפה באמצעות חלופת מעצר", לפיכך נקבע כי: "במכלול השיקולים ותוך עריכת איזון הראוי לטעמי, אינני סבור שיש להותיר את המשיב במעצר ימים נוספים". בית המשפט הנכבד הורה על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא בפיקוח אמו, עם הפקדה של 2,000 ₪ ובחתימה של ערבות עצמית וערבות צד ג' בסך 5,000 ₪ כל אחת.
3. המשיבה **לא ביקשה עיכוב ביצוע** של אותה הוראת שחרור. אולם, ביום המחרת הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות נהיגה ללא רישיון נהיגה לאחר שפקע לפני יותר מ-12 חודש, נהיגה בזמן פסילה וללא ביטוח, ברכב אשר רישיונו פקע לפני פחות מ-6 חודשים וניתנה עליו הודעת אי שימוש. כמו כן, הואשם העורר בסירוב לבצע בדיקת שכרות, עבירה לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה.
4. בד בבד עם כתב האישום, הוגשה **בקשה למעצר עד תום ההליכים**. נטען שיש ראיות לכאורה ונטען כי מסוכנותו אינה מאפשרת שחרור לחלופת מעצר. לפיכך התבקש בית המשפט להורות על מעצרו מחדש.
5. לעניין עילת המעצר נמסר כי לעורר עבר תעבורתי ואף עבר פלילי. הודגש כי העורר נעצר זו הפעם

השלשית כאשר הוא נוהג בשכרות ובפסילה. הודגש עוד, כי נגד העורר תלויים ועומדים חמישה מאסרים על תנאי, שלושה מתוכם בגין נהיגה בפסילה, מהם שניים אף בגין נהיגה בשכרות, וכן שני מאסרים על תנאי נוספים בגין נהיגה ללא רישיון תקף, האחת גם כן כוללת עבירה של נהיגה בשכרות והאחרת עבירה פלילית מסוג איומים. בסך הכול, מבחינה תעבורתית, שלושה מאסרים על תנאי בגין נהיגה בפסילה, שלושה מאסרים על תנאי בגין נהיגה בשכרות ושני מאסרים על תנאי בגין נהיגה ללא רישיון תקף, במסגרת חמישה תיקים.

6. עוד הודגש בהקשר לעילת המעצר, כי לעורר 21 הרשעות בתחום התעבורה, בהן עבירות לא מעטות המלמדות על מסוכנות, מעבר למה שהוזכר לעיל (המדובר בעבירות כגון אי ציות לתמרור עצור, נהיגה במהירות גבוהה במיוחד, נהיגה שלא בכיוון החץ ועוד). כן צוין העבר הפלילי של העורר, הכולל, מעבר לאותה עבירת איומים שאוזכרה, הרשעה נוספת בעבירת איומים, תקיפה והחשוב לענייננו - הפרת הוראה חוקית.

7. עוד הודגש בהקשר לעילת המעצר, כי העורר עמד לדין בפעם האחרונה אך ביום 23.11.2017. באותו מעמד, נפסל מנהיגה למשך 30 חודש בגין נהיגה בשכרות, הוטל עליו מאסר לביצוע בעבודות שרות וגם הוטל אחד המאסרים על תנאי שהוזכרו לעיל.

8. **בדין הראשון בבקשת המעצר עד תום הליכים**, שהתקיים ביום 22.07.2018, עיין בית המשפט (כב' השופטת ר' שורץ) עיון ראשוני בראיות וקבע שיש ראיות לכאורה, בכפוף לטיעוני הסנגוריה. בית המשפט לתעבורה עמד לפני דילמה לא פשוטה. מחד גיסא, המדינה בלבד טענה לעניין הראיות, באשר הסנגורית טרם הספיקה לעיין בתיק ביום הגשת כתב האישום ולא ראוי להחליט לגופו של ענין ללא טיעון מלא של שני הצדדים. מאידך גיסא, עילת המעצר משמעותית, נוכח מסוכנותו הגבוהה של העורר והקושי ליתן בו אמון, ולא נכון בעיני בית המשפט להותיר את תנאי השחרור על כנם. השאלה הייתה, אם כן, אם ראוי כי העורר ייעצר מחדש לשלב הביניים, עד מיצוי הדיון בעניינו.

9. בסופו של דבר נקבע, שאין זה סוג המקרים בהם עילת המעצר כה מובהקת, עד כי אין מנוס ממעצר מחדש, אף מבלי לקיים טיעון מלא, ויש לאפשר לסנגורית ללמוד התיק ולטעון. מכל מקום, הוחמרו התנאים ונקבע שיש להוסיף 5,000 ₪ הן לגובה ההפקדה והן לגובה הערבויות. נוכח דחיית הדיון ממילא, החליט בית המשפט, כי הזמן ינוצל גם לצורך מתן תסקיר מעצר. הודגש עם זאת, כי אין בהחלטה בדבר תסקיר כדי ליצור ציפייה לעניין ההחלטה הסופית.

10. על החלטה זו הגישה המשיבה **עורר** לבית משפט זה. הערר נדון ביום 24.07.2018, בפני כב' השופט ואגו (עמ"ת 52999-07-18). בית משפט זה עמד על הדילמה שהוצבה בפני בית המשפט והכיר בכך שיש מקום לפתרון ביניים. יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי הפתרון עליו החליט בית המשפט לתעבורה, אינו אופטימלי. זאת בעיקר בשים לב לכך שהדיון נקבע למרחק זמן משמעותי, על מנת לאפשר הגשת תסקיר, למרות שהמדינה מבקשת מעצר לאלתר נוכח מסוכנות גבוהה. נקבע, שלא נכון לדחות את הדיון לפרק זמן המאפשר תסקיר ויש לקבוע דיון קרוב, על מנת להכריע בשאלה העיקרית, בדבר קיומן של ראיות לכאורה. לפיכך, נקבע שיש לקיים את הדיון לגופו של עניין בהקדם, וההוראה בדבר מתן תסקיר - בוטלה.

הדיון לגופו של עניין וההחלטה:

11. בדיון החוזר שהתקיים בפני בית המשפט לתעבורה ביום 26.07.2018, טענו הצדדים

בהרחבה לעניין הראיות ועילת המעצר. המשיבה בדיון זה הוסיפה טענה נוספת לעניין עילת המעצר, אשר לא נטענה קודם לכן. הודגש, כי העורר טרם החל לבצע את עבודות השרות, למרות שהיה אמור לעשות כן כבר בחודש ינואר 2018. התובעת הפנתה להחלטות כב' השופטת ד' בונדה בתיק ההקודם, אודות אי התייצבות העורר לעבודות השרות, אף לאחר מועדים חדשים שנקבעו לו עקב בקשות דחייה.

12. הסנגורית מיקדה את טיעוניה, לפיהם עוצמת הראיות חלשה, בשתי נקודות. האחת - בטענה כי לא הוכח שהעורר הוא אשר נהג ברכב כאשר ראו אותו השוטרים, וזאת מכיוון שלא נתפס במקום אלא לאחר נסיעה קצרה בה אפשר שנעלם מעין השוטרים, ובשים לב לגרסתו המיידית לפיה לא הוא נהג ברכב אלא אחר בשם אנדריי, אשר ברח מן המקום. השנייה - בטענה כי לא התקיימו התנאים המאפשרים לראות בסירוב לבדיקת האלכוהול משום עבירה.

13. לעניין עילת המעצר - טענה הסנגורית, כי העורר המציא עצמו לממונה על עבודות השרות, ביקש דחיות כדין, וכלל לא נפתח נגדו בהליך הפקעה. לפיכך, אין לראות בו כמי שנמלט מן העונש. כן נטען, כי לאחר שהעורר כבר היה משוחרר מספר ימים, שוב אין לעמוד על עילת המסוכנות באותה עוצמה, וזאת בהתאם לפסיקה, לפיה "לא בנקל" יורה בית המשפט על השבה למעצר של מי ששוחרר. עוד נטען, כי העבירה של הפרת הוראה חוקית (המופיעה במרשם) לא הייתה הפרה של תנאי מעצר בית, אלא ביקור מוסכם בבית בת זוגו ממנה הורחק על פי הוראת קצין, ולפיכך, אף שמדובר בעבירה, הנסיבות אינן מלמדות על נטייה להפר תנאי שחרור של בית המשפט. כן הודגש, כי העבר הפלילי אינו מכביד, וכי למרות העבר התעבורתי, עיקר העבירות משנה מסוימת וממוקדת, בה הייתה לעורר "תקופה רעה", וכי למרות הכול, מעולם לא ריצה עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, למעט עבירה צבאית מלפני 13 שנה.

14. בהחלטה שניתנה בו ביום, ההחלטה נשוא ערר זה, **הורה בית המשפט על מעצרו של העורר לאלתר ועד תום ההליכים**, כאמור. נקבע שיש ראיות לכאורה. טענת הסנגורית לפיה יש חולשה בזיהוי הנהג נדחתה נוכח דוחות הפעולה המלמדים על קשר עין רצוף בין השוטרת לבין הרכב עד שלב עיכובו של העורר. דברים אלה מחוזקים על ידי דברי המתנדב שהיה עמה, ובשים לב לתמיהות העולות מגרסתו של העורר.

15. לענין עבירת הסירוב לבדיקת שכרות - נקבע שיש "כרסום כלשהו" בראיות, בשים לב ל"חסר בתיעוד" אך נקבע שדי "בראיות גולמיות". אם כי הדברים לא פורטו. צוין כי אין מחלוקת שהעורר סירב למסור דגימה לבדיקת רמת האלכוהול בגופו, למרות ריח חריף של אלכוהול שנדף ממנו ותוצאות "נשיפון" שהניב תוצאה חיובית של 580 מק"ג. מכל מקום קבע בית המשפט, שאפילו לא היו ראיות כלל לנהיגה תחת השפעת אלכוהול, עצם הנהיגה בפסילה בנסיבותיו של העורר חמורה, בשים לב לגזר הדין שניתן אודות מאסר בעבודות שרות ולמאסרים המותנים הרבים התלויים ועומדים נגדו.

16. בית המשפט עמד על עוצמת העילה בהקשר למסוכנות, ועל המסוכנות הקונקרטית הנשקפת מהעורר, אשר נוהג פעם אחר פעם לנהוג בזמן פסילה וללא רישיון, תוך זלזול בחוקי התעבורה ובהחלטות שיפוטיות. התנהגות, המבטאת גם זלזול בביטחון המשתמשים בדרך. נקבע שלא ניתן ליתן אמון בעורר אשר מבצע עבירות פעם אחר פעם ואינו מורתע ממאסרים מותנים. כן עמד בית המשפט על כך שהעורר לא התייצב לביצוע עבודות השרות על פי החלטות בית המשפט, אף כאשר בקשותיו לדחיית ביצוע העונש נדחו באופן מפורש. דברים העולים מהחלטות בית המשפט, אף אם טרם התקיים שימוע בעניין ההפסקה המנהלית. נקבע, כי העובדה שהעורר לא הפר תנאי שחרור בימים בהם היה משוחרר בתיק זה, אינה עומדת מול התנהגותו הכללית בשנים האחרונות, שהיא בבחינת "דפוס התנהגות סדרתי בעייתי". נוכח

חוסר האמון, נקבע שאין מנוס מהשבת העורר למעצר.

17. הבקשה לעכב ביצוע המעצר נדחתה, ולפיכך ערר זה נדון כאשר העורר עצור.

הערר והתשובה:

18. **הסנגורית** חזרה על טענותיה לגופו של עניין גם לפני ערכאה זו והוסיפה והתייחסה להחלטת בית המשפט, תוך הצבעה על פסיקה אשר לשיטתה תומכת בשחרור העורר לחלופת מעצר בשלב הביניים עד מתן תסקיר.

19. בין השאר נטען, כי בית המשפט לתעבורה שינה את עמדתו בין הדיון הראשון לבין הדיון השני. בדיון הראשון נטה בית המשפט לתעבורה לבחון אפשרות חלופה, כפי שהתרשם גם השופט ואגו מההחלטה הראשונה בעת הדיון בערר עליה. שכן, נתבקש תסקיר והדיון נדחה לתקופה ממושכת יחסית, כעשרה ימים, בעוד העורר משוחרר. לעומת זאת, בדיון השני החליט בית המשפט שאין מקום לתסקיר כלל והורה על מעצר עד תום ההליכים. זאת, תוך סגירת הדלת בפני כל אפשרות של חלופת מעצר.

20. הסנגורית העמידה במרכז הטיעון את בש"פ 8015/09 **קוניף נ' מדינת ישראל** (20.10.09), העוסק בשאלת השיקולים לעניין שחרור חשוד או נאשם בשלב ביניים עד לדיון בשאלת מעצרו, והסמכות להורות על מעצר מחדש לאחר השחרור. שם נקבע, כי הכלל הוא ששחרור יוצר אינטרס הסתמכות מסוים אצל הנאשם, כי לא יושם במעצר, וכי המעצר המחודש יהיה מוצדק רק במקרים חריגים ועל יסוד נימוקים כבדי משקל, וכי "לא בנקל יורה בית המשפט על מעצרו של נאשם שכבר שוחרר ממעצר" (ראו הפסיקה המאוזכרת שם).

21. בהקשר זה הצביעה הסנגורית על כך שניתנו שלוש החלטות שלא עצרו את העורר, בטרם החליט בית המשפט לעצור, ללא כל שינוי בנסיבות. כך, שאינטרס ההסתמכות של העורר נפגע באופן משמעותי וקונקרטי.

22. הסנגורית, כאמור, חזרה על טענותיה לעניין הראיות, תוך שימת הדגש על הראיות לעניין השיכרות. הסנגורית הצביעה על כך שאמנם טופס הפעולה המובנה בהקשר זה מולא על ידי השוטרת, אולם העורר עצמו לא חתם על הדוח. יתרה מכך, בדוח הפעולה הכללי של השוטרת, לא חזרה על מלוא הפרטים המופיעים בטופס המובנה, ובין השאר לא מפורט מה בדיוק הסבירה לעורר טרם סירובו להבדק. המתנדב שהיה עמה לא רשם דבר בהקשר זה. לפיכך, לשיטתה, יש מקום לחשוד שלא הסבירה לעורר כראוי את משמעות הסירוב. לעניין זיהוי הנהג, לא חלקה הסנגורית על כך שיש ראיות לכאורה, אך טענה כי הדברים אינם מספיק ברורים מתוך הדוח, ולפיכך יש לראות הראיות כמכורסמות.

23. לעניין העילה - טענה הסנגורית שאין להפריז במשמעות העבר הפלילי, וכי הטענה בדבר אי ההתייבבות לעבודות שרות פשוט שגויה, נוכח העובדה שהעורר הגיש בקשות לדחות את מועד ביצוע עבודות השרות. לדבריה, העובדה כי טרם נפתח הליך על ידי הממונה, מלמדת שאין מדובר במי שברח ונעלם, אלא נעדר באישור.

24. **המשיבה** תמכה את יתדותיה בהחלטת בית המשפט האחרונה. המדינה טענה, כי מקרה זה אכן עומד בחריג להלכת **קוניף** ואף הציגה פסיקה נוספת בהקשר זה. המשיבה גם עמדה על כך, שהמסוכנות ועילת המעצר כה מובהקות, עד כי אין מקום אפילו לבחון שאלה של חלופה באמצעות תסקיר, ונכון היה להורות על מעצר מיד עד תום ההליכים. התובע הסכים כי, במקרים גבוליים, הלכת **קוניף** יכולה

להביא להכרעה בדבר חלופת מעצר. אך לשיטתו, אין מדובר כלל במקרה גבולי ואין מנוס ממעצר עד תום ההליכים.

25. לשאלת בית המשפט מדוע בעצם לא הוגש ערר על החלטת השחרור בשלב הצהרת התובע, הוסבר כי למחרת בבוקר כבר הוגשה הבקשה החדשה למעצר עד תום ההליכים עם כתב האישום, כך שלא היה טעם בהגשת ערר. לשאלה מדוע לא התבקש עיכוב ביצוע השחרור, לא באה תשובה ברורה.

דין - ראיות לכאורה:

26. לאחר שעיינתי בתיק החקירה, אני סבור שהראיות לכאורה הן טובות. לא זו בלבד שאין ממש בטענת הסנגורית, לפיה קיים ספק ביחס לזיהוי, לא מצאתי יסוד להערכת בית המשפט לתעבורה, בדבר קיומו של חסר כלשהו בראיות בהקשר לעבירת השכרות.

27. לענין **זיהוי העורר** כמי שנהג ברכב, צודק בית המשפט לתעבורה, כי הדברים שנרשמו בדוח הפעולה של השוטרת אלכסנדרה, ברורים מאוד. השוטרת מספרת, כי ראתה את הרכב נוסע וסימנה לו לעצור, אך הרכב המשיך. השוטרת מתארת כיצד נסעה אחריו "מיד", וכי "אני נוהגת בקשר עין רציף" ולאחר עצירת הרכב, ראתה את הנהג שיצא מהרכב עומד לידו. השוטרת אף מספרת כי, כבר בשלב הראשון, ראתה כי הנהג לבש חולצה לבנה, שיערו בלונדיני והעיקר - כי הנהג לבדו ישב מקדימה.

28. לכך יש להוסיף את דברי השוטרת, לפיהם שמעה את העורר מדבר בטלפון ברוסית ומבקש לזמן אדם בשם אנדריי על מנת שיטען שהוא הנהג. אם כי, השוטרת עצמה אומרת שאמרה לעורר להתקשר לאדם שהוא טוען שהוא נהג, דבר שאולי יש בו כדי ללמד על מידה זו או אחרת של חוסר ביטחון. אך תזה זו יכולה להבחין רק בתיק העיקרי, ואינם עומדים מול דבריה המפורשים אודות קשר עין רצוף.

29. דברי השוטרת המתנדב, שהיה עם השוטרת אלכסנדרה ברכב, מחזקים עד מאוד את המסקנה כי מדובר בעורר אשר נהג. הוא מתאר בבירור, כי הרכב נתבקש לעצור וברח. המתנדב מבהיר באופן מפורש שהוא מזהה, כי האדם שנעצר בסוף הוא אשר נראה נוהג. לענין קשר העין הרצוף - הבהיר, כי "נסענו אחרי הרכב אולי שתי דקות אפילו פחות זה ממש קרוב. אני רואה את הרכב כל הזמן שהוא בנסיעה. שהגענו ליד האוטו הוא כבר היה מחוץ לאוטו עמד כאילו הוא לא נהג".

30. בכל מקרה, אף אחד משני השוטרים לא ראה אדם נוסף ברכב מעבר לנהג, ולא ראה אדם בורח מהרכב.

31. גרסת העורר היא, כי לא הוא נהג ברכב, וכי מאז רכש את הרכב תמיד נהגו עבורו נהגים. במקרה זה, לדבריו, מדובר באדם בשם אנדריי, שאין העורר יודע את שם משפחתו. לדבריו, מדובר בתייר אשר "יש לו תעודה כחולה". לדבריו, כפי הנראה, אותו נהג נבהל ומכל מקום ברח מן המקום לאחר שעצר את הרכב. העורר אף טען, כי סירב לתת בדיקת ינשוף משום שלא הוא הנהג.

32. לשאלה מדוע היה באותו מקום בשעת לילה, אמר העורר כי בא לבקר חבר בשם ואדים סרגייב אשר לו, ולאשתו ריטה, נולד בן באותו יום. בהקשר זה נחקר אותו ואדים אשר אישר, כי הוא אכן חבר ילדות של העורר ואשתו מכונה ריטה. עם זאת, הבהיר כי לא נולד לו בן בתקופה האחרונה, וכי לא ראה את העורר מזה שבועיים. החבר העלה את התזה לפיה העורר התבלבל בין חברים שונים, אם כי, אינו מכיר חבר כלשהו שנולד לו בן באותו שבוע. ייאמר מיד, כי התזה לפיה העורר התבלבל בשמות תמוהה ביותר, נוכח דברי ואדים לפיהם מדובר בחבר ילדות, שהרי אין אדם נוהג להתבלבל בשמות של חברי ילדות

עמם הוא בקשר רציף. בדין קבע בית המשפט, כי גרסה זו כה תמוהה, עד כי היא מחזקת את הראיות נגד העורר.

33. סיכומי של דבר, גרסאות השוטרים טובות ומשתלבות זו בזו, למרות שיש מה לשאול אותם בחקירה נגדית. לעומתן, גרסת העורר תמוהה. לפיכך, יש לקבוע שיש ראיות לכאורה לזיהוי העורר כמי שנהג ברכב.

34. לעניין **השכרות** - העורר אישר, כי שתה באותו ערב וכי סירב לבדיקת הינשוף, אף כי הסביר שסירב משום שלא נהג. בית המשפט לתעבורה סבר כי קיים "חסר בתיק" ביחס לעבירת הסירוב, אף כי קיימות "ראיות גולמיות", אך לא פירט מהו החסר. הסנגורית הסבירה, כי החסר מתבטא באי התאמה של דוח הפעולה אשר בטופס המובנה לבדיקת שכרות לפרטי דוח הפעולה הכללי. בדוח הפעולה הכללי מוזכר אמנם, כי הוסבר לעורר, כי הוא מכשיל את בדיקת הינשוף, וכי "הוסבר לו את העונש והשלכות של סירוב לבדיקת ינשוף", אך לא מפורט, כי הוסבר מהו העונש באופן מדויק.

35. אין ממש בטענה זו. ספק אם יש חובה לרשום מילה במילה מה בדיוק הוסבר, ובלבד שנרשמו עיקרי הדברים וסמנה הרובריקה המתאימה בטופס. בוודאי שאין חובה לרשום בדוח הפעולה הרגיל, פרטים אשר כבר נרשמו בטופס ייעודי, למעט באופן כללי ביותר. בטופס מסומן, בסעיף 8, כי ניתן להסבר על פי הנוסח הרשום בטופס, ודי בכך כדי להעיד כי קוימה חובת ההסבר. ככל שבית המשפט ראה בכך את החסר, הרי שאין כאן חסר. יש לשער שהשופטת המנוסה ראתה דבר מה אחר שחסר, אשר נתעלם מעיני. מכל מקום, כאשר הסנגורית אינה מכירה חסר אחר, ומצביעה רק על החסר הזה, יש לקבוע כי אין כל פגם בראיות בהקשר זה. כמובן שהעובדה שהעורר לא חתם על הטופס לאחר שסירב, ובכלל לא שיתף פעולה עם השוטרים, אינה מלמדת דבר, במיוחד לאחר שהודה כי נתבקש וסירב.

36. סיכומי של דבר, **הראיות טובות**, מעל ומעבר לנדרש לפי הלכת **זדה**.

דין - עילת מעצר:

37. כידוע, "הלכה היא כי אין להורות על מעצר עד תום ההליכים בגין עבירות תעבורה, אלא במקרים חריגים בלבד" למעשה, "יש להורות על מעצר כאמור רק במקרים בהם קיים חשש אמיתי שאף חלופת מעצר לא תהווה מענה להגנת הציבור מפני מסוכנות הנאשם" (בש"פ 2227/08 **גריפאת נגד מדינת ישראל** (14.03.08)).

38. למרות הסכנה הגדולה הנובעת מנהיגה בשכרות, אין בהתנהגות זו כדי להקים חזקת מסוכנות לפי סעיף 21(ב)(1)(ג) לחוק המעצרים, ויש להראות מסוכנות קונקרטית בכל מקרה ומקרה, כדי לבסס את עילת המעצר מחמת המסוכנות. נהיגה בפסילה אינה מקימה כשלעצמה עילת מעצר במסגרת סעיף 21(א)(2) לחוק המעצרים, באשר אין מדובר פורמלית בהפרה של תנאי הערובה. זאת, למרות שמדובר בעבירה המלמדת, מיניה וביה, כי מדובר במי שהפר את הוראת בית המשפט.

39. יחד עם זאת, הכירה הפסיקה בכך **שנהיגה בשכרות מסכנת את הציבור** באופן ישיר ובמידה משמעותית. אמנם ניתן במקרים המתאימים לענות על מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר, אולם, כאשר מדובר במי שלא ניתן ליתן בו אמון, הרי שאין מנוס ממעצרו. עוד נקבע לא פעם, כי הדרך העיקרית להתמודד עם נהיגה מסוכנת כשלעצמה, היא על ידי פסילת רישיון הנהיגה. אולם, כאשר נהג שרישיונו נפסל ממשיך לנהוג למרות הפסילה, קמה עילת מעצר. אם אין מקום לחלופה, אזי אין מנוס ממעצרו עד תום

ההליכים בהעדר דרך אחרת להגן על הציבור מפניו. לרוב, נקבע שאין מקום לכל חלופה, דווקא באותם מקרים בהם נתפס נהג מסוכן הנוהג בפסילה פעם אחר פעם. במקרים כאלה, אפשר שיעצר עד תום ההליכים אפילו נוכח תסקיר הממליץ אחרת (בש"פ 2433/12, **ניסים נ' מדינת ישראל** (25.3.12)).

40. **מסוכנותו של העורר דן גבוהה.** לעורר 3 הרשעות מהשנים האחרונות בנהיגה בזמן פסילה. העורר נתפס בזו הפעם, לכאורה, בפעם הרביעית, כאשר הוא נהג תחת השפעת אלכוהול. אמנם, יש לשער שאין לעורר כוונות זדון. ילדיו של העורר היו ברכב ויש לשער כי, באופטימיות מופרזת, שאולי מחוזקת בהשפעת האלכוהול על כושר השיפוט, לא העריך כי נהיגתו מסוכנת. אולם, החוק ובתי המשפט מעריכים אחרת, והדבר נאמר לעורר פעם אחר פעם. אם העורר ישוחרר, הוא עלול לשתות, ועלול לנהוג למרות הפסילה, ואף עלול לנהוג תחת השפעת השתייה. **יש למנוע מהעורר לנהוג, גם במחיר חירותו, על מנת שלא ישלמו אחרים את המחיר בחייהם.**

41. צודק בית המשפט אשר קבע כי העורר מזלזל בבתי המשפט ובהוראותיהם זלזול חמור ומדאיג. לא רבים הם המתייצבים בבית המשפט כאשר תלויים ועומדים נגדם לא פחות מחמישה מאסרים על תנאי בני הפעלה. נראה כי העורר פשוט לא מאמין שבתי המשפט באמת יחזיקו אותו מאחורי סורג וברית, בשל נהיגה בפסילה או נהיגה בשכרות, ובעיקר מסרב להפנים את המסר של בתי המשפט לתעבורה, כי נהיגתו מסכנת את הציבור. לא למותר לציין כי תקופות המאסר על תנאי הן משמעותיות וממושכות, ומצטברות ל-26 חודשי מאסר. אם אין במאסרים על תנאי במשקל שכזה כדי להרתיע את העורר, מה ירתיעו?

42. העורר נפסל מלנהוג לא פעם, לא פעמיים ולא שלוש. העורר נהג למרות פסילה זו פעם אחר פעם. אם העורר מפר הוראה ישירה זו, למרות הסנקציות שהוטלו והסנקציות המותנות, כיצד ניתן ליתן בו אמון?

43. בהקשר זה ייאמר, כי לא מצאתי שגיאה במסקנתו של בית המשפט לתעבורה, כי העורר גם פעל להתחמק מהתייצבות לריצוי עונש המאסר שהוטל עליו, בדרך של עבודות שרות. החלטות כב' השופטת בונדה, בתיק הקודם, ברורות. טענת הסנגורית לפיה העורר מתואם עם הממונה על עבודות שירות לא גובתה בשום מסמך. להפך, ההחלטה האחרונה בענין אי ההתייצבות מופיעה על הודעת רכזת עבודות שירות לבית המשפט (מיום 18.6.18) לפיה העורר לא מתייצב למרות ההחלטות החוזרות וכי "לא זו בלבד אלא שנסיבות יזומים של המפקח והח"מ לרתום אותו להתייצב לתחילת ריצוי עונשו לא צלחו ולאחרונה הנ"ל אף ניתק כל קשר ולא ניתן לאתר". אף דפוס התנהגות זה מצטרף לתמונה המדאיגה, אשר למעשה אינה מאפשרת לתת אמון בעורר. **כידוע, תנאי בסיסי לחלופת מעצר הוא שניתן ליתן אמון במשורר בערובה כי יקיים התנאים שהושתו עליו.**

44. טענת ב"כ העורר לפיה אין משקל מלא להפרת תנאי שחרור בעבר, כי מדובר בעניין טכני ופעוט, משום שאין מדובר בהפרת מעצר בית, אלא ביקור בבית בת הזוג בהסכמתה, בניגוד להוראת קצין - נדחית בשתי ידיים. אירוע זה, גם בהנחה כי הדברים הם כפי שמתארת הסנגורית, דווקא מלמד על נטייה ברורה להפר אמון. הוראת קצין מחייבת. העורר החליט על דעת עצמו, על פי שיקול דעתו, כי די לו בהסכמת בת הזוג כי להפר הוראה חוקית. שיקול דעת משובש זה מחזק את הרושם המתקבל מכך שהעורר, בגילופין, הסיע את ילדיו ברכב, למרות שבית המשפט קבע כי אינו ראוי לנהיגה כלל, ולמרות שהמחוקק אסר לנהוג לאחר צריכת אלכוהול. שיקול דעת פגום זה הוא העומד ביסוד מסוכנות העורר, ומבסס את עילת המעצר.

45. נוכח כל האמור, אלמלא שוחרר העורר בהחלטה שגויה בעליל לאחר מתן הצהרת תובע, כלל לא היה צורך בדיון מעמיק, וניתן היה לדחות את הערר על רגל אחת. שכן, ברור שבנסיבותיו של העורר אין מקום לשקול חלופה, ולמעשה אף לא היה טעם במתן תסקיר נוכח עוצמת המסוכנות.

46. למרות שאין זה נוגע ישירות לעניין, יש לעמוד על **השגיאה המשמעותית בהחלטת השחרור בשלב הצהרת התובע**. ככלל, כאשר ברור שיש עילת מעצר ויש לכאורה ראיות טובות, לא יזדרז בית משפט השלום בשלב הצהרת התובע, להורות על חלופת מעצר. זאת, אלא אם ברור לגמרי שאין להעלות על הדעת מעצר של ממש בנסיבות הענין. ככלל, הדרך הנכונה היא לאפשר לתובע שהצהיר על כוונתו להגיש כתב אישום ולבקש מעצר עד תום ההליכים לעשות כן כאשר החשוד עצור. זאת, על מנת לאפשר לתביעה, האמונה על הטיעון המשפטי היותר מעמיק, לנסח כתב אישום המבהיר את אופי ההאשמה, לעמוד על בקשת המעצר ולפרוס את התמונה המלאה לפני בית המשפט, ראיות ועילה. בשלב "מעצר הימים" היום קצר והמלאכה מרובה ובעל הבית דוחק. אף שאין הפועלים עצלים, אין טוען המעצרים בשלב החקירה אמון על הטיעון לענין המעצר עד תום ההליכים, הנראה מעבר לפינה. אין זה המקום הנכון לפרוש את התמונה המלאה, ויש להזהר מהגעה למסקנות חפוזות. יש חשש כי, נוכח טיעון חלקי ולא ממצה, תיפול שגגה לפני בית המשפט וישוחרר אדם מסוכן, כפי שקרה בפועל במקרה זה. האבן שנזרקה לבאר בהחלטת בית המשפט במוצאי השבת, עדיין טורחים להוציאה בשתי ערכאות, בשני סבבים, כמעט שבועיים לאחר מכן.

47. מכל מקום, העורר שוחרר והיה משוחרר למשך מספר ימים. עתה נשאלת השאלה מה משמעות הדבר. יאמר מיד, שאיני מוצא ממש בטענת הסנגוריות שבית המשפט שינה את דעתו מן הקצה אל הקצה, בין הדיון הראשון לבין הדיון השני. בדיון הראשון חרד היה בית המשפט לזכות הטיעון של העורר, ונזהר שלא להורות על מעצרו מיד, מבלי לקיים טיעון ראוי. בית המשפט המחוזי בגלגול הראשון, אימץ את גישתו העקרונית של בית המשפט לתעבורה, אלא שקבע איזון אחר בין השאיפה לזרז את הדיון לבין השאיפה למצות את הדיון לעומקו. לאחר שהתקיים הדיון לגופו של עניין, ולאחר שזכות הטיעון נוצלה במלואה על ידי הסנגורית המלומדת, נתן בית המשפט לתעבורה את החלטתו החדה, החריפה והנכונה.

48. השאלה היחידה היא אם למרות כל האמור בהחלטתו הנכונה של בית משפט השלום, יש מקום בכל זאת לתת משקל לעובדה שהעורר היה משוחרר מספר ימים, נוכח הלכת "לא בנקל" המגולמת בין השאר בענין **קוניוף**, והערכים העומדים ביסוד הלכה זו.

49. לטעמי, **למרות השחרור למספר ימים, אין מנוס ממעצר**. עוצמת המסוכנות וההפרות החוזרות ונשנות של הוראות בית המשפט לא מאפשרות כל פתרון אחר, במיוחד כאשר מאסרים על תנאי רבים וממושכים אינם מרתיעים. יחד עם זאת, נוכח אינטרס ההסתמכות המסוים שנבע מהחלטת השחרור, ובעיקר מהחלטת התביעה באותה עת שלא לבקש עיכוב ביצוע, הצדק מחייב בכל זאת למצוא דרך לבחון אפשרות להקל על העורר, ולו במעט. מחמת שיקול צדק זה, ורק מטעם זה, יש מקום לאפשר בחינה של ביצוע המעצר על ידי פיקוח אלקטרוני.

50. יובהר מראש, כי לשם מימוש אופציה זו יידרש תסקיר חיובי באופן מובהק, אשר ישכנע, בין השאר, שאין המבקש מכור לאלכוהול. כן מובהר כי הפיקוח האלקטרוני יתאפשר רק אם יהיה בידי העורר להציע ערבים חזקים ואסרטיביים, אשר יהא בכוחם לשכנע את בית המשפט שלא יהיה לאלכוהול

במקום החלופה, לא יתאפשר לעורר כל מגע עם אלכוהול או כל סם משנה תודעה אחר, ויהיה בידי העורר להציע ערבויות גבוהות הרבה יותר ממה שנקבע בהחלטות השחרור שהיו בתיק זה. ההפקדה צריכה להימדד כמשכורת של מספר חודשי עבודה של העורר או הערבים, והערבות של העורר וצדדי ג', צריכה להיות גבוהה פי כמה מכך.

51. לשם בחינה ראשונית של אפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני, ובחינה של שירות המבחן אם העורר בכלל מתאים לאפשרות זו, אם אינו מכור, ואם מידת מסוכנותו מאפשרת זאת על פי המבחנים של שירות המבחן, יוגש תסקיר מעצר.

52. **סיכומי של דבר - הערר נדחה בעיקרו.** העורר יישאר **עצור עד תום ההליכים**. יחד עם זאת, תסקיר מעצר יוגש לבית משפט השלום לתעבורה תוך 21 יום, ויועמד לעיון באי-כוח הצדדים. אם תראה הסנגורית, על פי האמור בתסקיר, כי יש טעם לבקש דיון באפשרות לקיים המעצר בפיקוח אלקטרוני, תגיש בקשה מתאימה לבית המשפט לתעבורה, אשר יחליט כחכמתו, בכפוף להנחיות שנרשמו לעיל. עותק החלטה זו יועבר **לשירות המבחן**.

ניתנה היום, כ"א אב תשע"ח, 02 אוגוסט 2018, בנוכחות
העורר, ב"כ עו"ד יפעת סיל וב"כ המשיבה עו"ד שי נצר.